

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ARKA PENCERE YAZARLARININ 2010 SEÇİMİ
CHRISTOPHER NOLAN
VE "BAŞLANGIÇ"

KEDİLER & KÖPEKLER

KITTY GALORE'UN İNTİKAMI

CATS & DOGS
THE REVENGE OF KITTY GALORE

ŞİMDİ DVD VE VCD'DE!

tiglon

Ayrıntılı bilgi için www.tiglon.com.tr'yi ziyaret edebilirsiniz.

© 2010 Warner Bros. Entertainment Inc. Tüm hakları saklıdır.

'HAK ETTİĞİNİZ' GİBİ BİR YIL OLSUN!

UMUTSUZLUĞUMUZU SIKÇA HAYKIRDIĞIMIZ, SİNEMA SANATININ 'YORULMAYA' BAŞLADIĞINI İŞARET ettiğimiz, neden yazdığımız konusunda kendimizi sorguladığımız, seyircinin tercihlerinin sığılaştığına hükmettiğimiz, yedinci sanata olan sevgimizi paylaşacak insan sıkıntısını derinden hissettiğimiz, kısır çekişmelerin yaratıcılığın önüne geçtiğini gördüğümüz, parayla ölçülen sanatın 'beş para etmez' olduğuna kanaat getirdiğimiz, 'yazar sorumluluğu'nun altını çizmeye çalıştığımız, kaybedilen değerlerin arkasından ağıtlar yaktığımız bir yıldır 2010. Tüm bu 'olumsuz' izlenimlere karşın, Arka Pencere'yi kapatıp uyumayı bir an bile düşünmedik. Üstat yazarları hatırladık, önce kendileri için yazan, kendilerini inandırdıktan sonra

toplumla belli bir noktada buluşmayı başaran. Onları örnek aldık, şu an yaşadığımız düş kırıklığını 'geçici' olarak niteledik. Doğru açılara sahip 'etki'nin mutlaka bir gün 'tepki' göreceğini biliyoruz zira. Bekledik, bekliyoruz, bekleyeceğiz...

Bekliyoruz ama 2011'den büyük beklentilerimiz yok aslında, sadece bir önceki yılı aratmasını istiyoruz. Dünyanın ahvali belli, bundan fazlasını istemek 'saflık' olur kanımızca. Sinemaysa anlık patlamalarla bizi ayakta tutmaya çalışıyor, az çok başarıyor da. Önümüzdeki 365 günü de bu şekilde geçirmesi muhtemel sinema sanatının, teknik cambazlıklar dışında büyük yaratıcılık hamleleri beklemiyoruz ondan. Dediğimiz gibi, bir önceki yılki performansını aratmasını yeter!

Ve son olarak... Bütün Arka Pencere'cilere 'hak ettikleri' gibi bir 2011 diliyoruz, ne azı ne fazlası! 📺

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: CEM ALTINSARAY cemirique@yahoo.com BİLGEHAN ARAS bilgehannaras76@gmail.com KEMAL EKİN AYSEL kemalaysel@gmail.com

BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS **LOGO TASARIM:** ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA:** BAŞAR UĞUR

KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, OKAN ARPAÇ, ALİ ULVİ UYANIK, MÜJDE İŞİL, FİLİZ ÖRGEN, MÜZEYYEN BEDEL YALÇIN

REKLAM İLETİŞİM: EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

www.arkapencere.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Haftanın eleştirileri: Aslı Gibidir, Gulliver'in Gezileri, Experiment, Çapkın, Memleket Meselesi, Hayde Bre, Kukuriku: Kadın Krallığı.

17 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları. Beş üzerinden, buçuksuz.

18 TRENDEKİ YABANCI

Bir kitap var bu hafta sayfalarımızda, ama öyle böyle bir kitap değil! Sinemayla alakasıysa sınırlı, hatta yok gibi...

20 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Todd Solondz'dan bildiğimiz her şeyi tepe taklak eden bir bağımsız sinema başyapıtı: Mutluluk.

22 ÖLÜM KARARI

2010'u geride bırakırken Arka Pencere yazarlarının tercihleriyle oluşturduğumuz 11'lik 'en iyiler' listesi emrinize amade!

26 AİLE OYUNU

DVD eleştirileri: Büyük Lebowski, Söz.

28 SAPIK

Film sapıkları için sinemanın incik cıncığı: Başlangıç (Inception), New York'ta Beş Minare, Oyuncak Hikayesi 3 (Toy Story 3), Çoğunluk, Ölümcül Tuzak (The Hurt Locker).

ASLI GİBİDİR

ORJİNAL ADI Copie Conforme
YÖNETMEN Abbas Kiarostami
OYUNCULAR Juliette Binoche,
 William Shimell, Jean-Claude
 Carrière, Agathe Natanson,
 Gianna Giachetti, Adrian Moore
YAPIM 2010 Fransa-İtalya-İran
SÜRE 106 dk.

ZAMAN GEÇTİKÇE YIPRANIP 'UFALAN' İLİŞKİLER, TAHAMMÜL EŞİĞİNİN düşmesi, beklentilerin üst sınıra dayanmasıyla duyulan düş kırıklıkları, sevginin ardından saygının da yitirilmesi, 'idare edip günü kurtarma' kaygılarının açığa çıkması, 'sevgili'ye karşı duyulan isteğin eksilmesi, dokunma ve hissetme hassasiyetinin ortadan kalkması, 'asıl' olanın niteliklerinin unutulup 'kopya'yla yetinilmesi (daha doğrusu, ikisi arasındaki ayrımın giderek ortadan kalkması)... Bir ilişkinin yıpranma sürecinde ortaya çıkan tüm bu handikaplar, eğer 'restore' etme becerisi de gösterilememişse, ilişkinin çöküp 'eşleri' 'yabancı'ya dönüştürmesi sonucunu doğurur kaçınılmaz olarak.

İşte tüm bu 'ilişki deformasyonu' içinde kendini hissettiren endişeler ve çiftleri yabancılaşmaya doğru koşturan süreçlerin filmi "Aslı Gibidir". İranlı Abbas Kiarostami'nin evrensel bir tema üzerinde gezinip, izleyene özdeşleşmekten başka 'çare' bırakmayan çalışması, iki ana karakterinin 'oyun'u çerçevesinde kırılğan bir yapının izlerini sürüyor. Bir 'kopya' üzerinden hareketle 'asıl'a ulaşma çabasının resmi gibi duran film, gerçekliği eğip bükmenin olanaksızlığını da vurguluyor.

Hikayenin iki ana karakteri var dedik; biri "Aslı Gibidir" adlı kitabını tanıtmak için İtalya'ya gelen bir İngiliz yazar, diğeri ise yeni yetme oğluyla problemleri olan bir Fransız kadın (kadının 'kopya' eserler sattığı bir galerisi var). Her ikisini buluşturansa, kadının yazara kitaplarını imzalatma isteği (en azından görünen motivasyon bu). Çiftin bir pazar günü çıktıkları 'tarihsel tur', onları kadın-erkek ilişkilerinin 'sahte' doğası içinde paramparça edecek içsel bir serüvene doğru taşıyacaktır. Bu parçalanmadan nasiplenecek tarafsız yoktur, 'oyun'un kurallarına boyun eğmekten başka yapacak bir şey kalmamıştır onlar için. Yazar-okur ilişkisi, bir süre sonra onları yapay bir şekilde karı-koca ilişkisine doğru yönlendirir, doğal bir süreç gibi görünse de bu. Tarafları yıpratran serüven de işte tam bu noktada start alır, duyguların sertçe ifade

edildiği, karşılıklı bir 'anlaşılma' isteğinin kendini gösterdiği, tahammülsüzlüğün zirve yaptığı...

"Aslı Gibidir", Richard Linklater'ın "Gün Doğmadan" (Before Sunrise) ve "Gün Batmadan" (Before Sunset) ikilemesini hatırlattı bize, sanki o filmlerdeki (biliyorsunuz dokuz yıl arayla çekilmişti iki film) Jesse ve Celine karakterlerinin araya bir 10 yıl daha girmiş halleriydi buradaki karakterler. Yaşam deneyiminin yükünü omuzlarında yoğun biçimde hisseden iki insan, beraber geçirdikleri pazar gününü ("Neşeli Pazar/Vivement Dimanche!", "Kırda Bir Pazar/Un Dimanche À La Campagne", "Pazar Günü Asla/Pote Tin Kyriaki", "Allahın Belası Bir Pazar/Sunday Bloody Sunday", "Kanlı Pazar/Bloody Sunday" sırasıyla) bir tür 'bireysel hesaplaşma'ya dönüştürürken, cinsler arasındaki motivasyon farklılıklarının da altını çizmeyi ihmal etmiyorlar buradaki hikayede. Jesse ve Celine, James ve Elle'e evrilirken yılların biriktirdiği 'refleksler' de devreye giriyor, 'ikna olma' konusunda çok daha çekinceli bir tavır ortaya koyuyorlar.

Kiarostami, iki farklı yöntem kullanarak hikayesini desteklemeyi ihmal etmiyor. Birincisi, karakterlerinin yabancılaşmasını vurgulamak için başvurduğu lisan çeşitliliği. İtalya'da İngilizce ve Fransızca konuşan iki kahramanını, başlarda erkek baskın bir durumun karşılığı olarak İngilizce konuşturuyor, ortam kızıştıdaysa karakterler ana dillerini konuşup yabancılaşmayı hissettiriyorlar, finale doğru yaklaştığımızdaysa kadının ağırlığı devreye giriyor ve Fransızca konuşmaya başlıyorlar. Hikayedeki dengelerin izini takip ediyor lisan kullanımı. Kilit sahnelerden birindeyse, kadının 'görmüş geçirmiş' bir İtalyan kadınla İtalyanca konuştuğunu görüyoruz. Sahnede adamın 'tam bir yabancı' olmasıysa 'anlaşılabilir' bir tercih gibi görünüyor.

Kiarostami'nin buna paralel olarak seçtiği coğrafya da yabancılaşmayı her daim ayakta tutuyor, karakterleri 'evli' kılmaktan alıkoyuyor.

Yönetmenin ikinci yöntemiyse teknik bir seçim. Aynalar ve pencere camlarını kullanarak kadrındaki ana hikayenin dışına taşıyor, çevrenin

Evrensel bir temada
 gezinip, izleyene
 özdeşleşmekten
 başka 'çare'
 bırakmayan film,
 iki ana karakterinin
 oyunu çerçevesinde
 kırılğan bir yapının
 izini sürüyor.

Kiarostami'nin
filmini ilişkilerin
açılma ve kapanma
noktalarını layıkıyla
tespit eden bir
'karakterler analizi'
olarak görmek
en doğrusu.

durumu etkilemesine izin veriyor, daha doğrusu hikayeyi sarıp sarmayacak bütün unsurları kadrainin içine sokmak istiyor. 'Ayna' metaforu, bir yandan da gerçekliğin karşısında duran düşselliği temsil ediyor. Karakterlerin gerçekten uzaklaşma eğilimlerini dengeliyor bu yolla, onların 'sınır'ı geçip yok olmalarının önüne geçiyor. Özellikle kadının bir 'tercih' olarak yarattığı ve adamın da akışa kendini kaptırdığı oyun, aynalar yardımıyla silkeleniyor sık sık, zıvanadan çıkması engelleniyor. "Aslı Gibidir"i ilişkilerin açılma ve kapanma noktalarını layıkıyla tespit eden bir 'karakterler analizi' olarak görmek en doğrusu. 'Kopya'nın gerçeğe yakınlığı ya da uzaklığıyla ilgili bir 'önerme'si de var filmin. Kopya gerçeğe yaklaştıkça 'kandırıcı' özelliği öne çıkıyor, gerçekten uzaklaştıkçaysa bütün defolarıyla itiyor bizi kendinden.

Kiarostami, filminin yapısını bu önerme üzerine inşa ediyor, kadın-erkek ilişkilerini bu temele dayandırıyor, ölçüp biçip karar veriyor, sonra da önümüze koyduğu 'gerçeklik' taşının altına elimizi sokmamızı tavsiye ediyor. Kimimiz bunu reddedip kendi sığılmız içinde kaybolmayı tercih ederken, kimimizse sonsuz acılar verse de aynaya bakıp aslımızdan ne kadar uzaklaştığımızı görüp silkeleniyor, yıllarca biriktirdiğimiz her şeyin aslında bize bir 'kabuk' ördüğünü fark ediyoruz. Bir sanat yapıtının bunları hissettiriyor oluşunuysa 'ruhumuzdaki eksiklik' olarak kayda geçiriyoruz. [1]

Senaryo gurusu Jean-Claude Carrière'in 'öğreten adam'lığa soyunduğu kısacık sahne, filmi yukarı taşıyan unsurlardan biri.

Juliette Binoche, kimi sahnelerde 'orantısız güç' kullanıp oyunculuğuyla William Shimell'i eziyor.

100

ÖZEL SAYIMIZ BAYİLERDE

GULLİVER'İN GEZİLERİ

DÖRT BÖLÜMDEN OLUŞAN KİTABI, ÖNCE, İLK MEKTEPTE OKUDUK. ANCAK 'FARKINA varmamız', üniversite yıllarında, dünya edebiyatındaki "100 temel eser" arasında incelerken, yazarı Jonathan Swift dolayısıyla oldu. Anglo - İrlandalı yazar (1667 – 1745), Londra yıllarında, siyasal-sosyal konularda ve edebiyat alanlarında ateşli tartışmaların aranan ismi olup, İrlanda'ya döndükten sonra hayatının son otuz yılını da, İngiltere'nin ülkesi üzerindeki baskılarına karşı çıkan bir aktivist olarak geçirmişti. Dolayısıyla, onun 1726'da tamamladığı "Gulliver'in Gezileri"nin de, bir sürükleyici / fantastik kitap olmanın ötesinde, dönemin baskıcı kurumlarına, çıkar gruplarına ve genelde de insanların açgözlülüklerine, bencilliklerine, kendinden zayıf olarak gördüklerine karşı uyguladıkları zulümlere ilişkin olması gayet doğaldı.

Uyarlamalara baktığımızda, karşımıza, animasyonlar, kısa filmler ve sınırlı olanaklarla çekilmiş birkaç televizyon-sinema filmi dışında çok parlak bir örnek çıkmıyor. Bu hafta vizyona giren film ise, bir modern uyarılma olarak, hem yazarın hicivsel tavrını korumaya çalışmış, hem de kendini pek sınırlamadan güldürüde popüler taleplere yönelmiş ve teknolojik olarak kuşku yok ki, kitabın zorluklar içeren görsel dünyasını aynen sinemalaştırmış.

Lemuel Gulliver, kapitalizmin anayasasındaki maddelerden biri olan 'rekabetçilik'ten neredeyse habersiz, New York'taki bir gazetede ofis içi posta dağıtıcılığı yaparken, 'saf hali'ne ilk darbe yanında işe başlayan çocuk tarafından vurulup, bir günde dibe itilen bir karakter. Platonik aşk yaşadığı turizm editörü Darcy (Amanda Peet) tarafından sağlanan olanakla Bermuda Şeytan Üçgeni'ne yollanıp, çıkan fırtınada minik insanlar ülkesi Lilliput'a düştüğünde, önce korkulan, sonra hilelere ve haksızlıklara karşı durup 'adalet dağıtan' bir dev olarak 'kendini de değiştirecektir'.

Krallıkla yönetilen Lilliput'u, konstrüktif anlamda bir Avrupa kenti gibi düşünün.

Düşmanları, kendileri gibi minik insanlardan oluşan ve yine monarşiyle yönetilen Blefusculia adlı komşu ada ülkesi... Bir de, tek bir bölümde, Gulliver'in devler ülkesine kısa bir seyahati var ki, tadımlık.

Genel olarak baktığınızda, gücün yanlış kullanılmasına, megalomaniye, hırsın yıkıcılığına karşı, insan olmanın onurunu, cesaretin, yılmadan karşı çıkmanın ve mücadelenin önemini vurgulayan bir metin söz konusu. Ancak, sacayağına sahip filmde, iki ayak daha var.

Yönetmen Rob Letterman'ı, DreamWorks için imza attığı "Köpekbalığı Hikayesi" (Shark Tale) ve "Canavarlar Yaratıklara Karşı" (Monsters Vs Aliens) adlı iki pahalı uzun metrajlı animasyondan tanıyoruz. Yani, dijital numaralar ve 3D için gerekli teknolojiye tümüyle egemen. Daha da önemlisi, Letterman'ın, mimariye, arka planlara, iç mekânlara, figürlere, objelere estetik bakışının ve birbirleriyle uyumu / oran ilişkileri, çerçeveye yerleştirilmeleriyle ilgili tercihlerinin görsel dile katkıları ki, kesinlikle etkileyici sonuçlar alınmış. 18. yüzyılda yazılan romanların, 21. yüzyılda rahatlıkla görselleştirilmeleri, yazarların düş güclerinin zenginliğini ve nasıl özel insanlar olduklarını anlayıp açıklamamız anlamında önemli bence. Bu film, imajinasyonun canlandırılmasında kitabın tam karşılığı.

Üçüncü olarak ise alınan bir risk var ki, bu Kuzey Amerika seyircilerinin taleplerine pek aykırı değil ancak kabul edelim ki, bizlere biraz ters. Kaba güldürünün baş aktörlerinden, anti-yakışıklı, çenesi düşük, aykırılıkların adamı Jack Black'in Gulliver'i oynaması. Evet, sevimli fakat öyle bir sentez ki, sanki güldürmek için filmin bütününden ayrılıyor; kendi başına takılıyor. Karşıtlık iyi de, Black fazla kaçmış. Güldürmek için güvenilir bir oyuncu olması anlaşılabilir, 'törpülenmesi' gerektiği de açık.

Jack Black, biraz daha az soyunsa iyi olurmuş. Şişirdiği ya da kendiliğinden şişen göbeği, filme yaptığı hoyratlık!

Özellikle Emily Blunt'u gerçek bir prenses gibi gösteren, Sammy Sheldon'ın kostümleri.

ORİJİNAL ADI Gulliver's Travels
YÖNETMEN Rob Letterman
OYUNCULAR Jack Black, Jason Segel, Emily Blunt, Amanda Peet, Billy Connolly
YAPIM 2010 ABD
SÜRE 93 dk.

Gücün yanlış kullanımına, megalomaniye karşı, insan olmanın onurunu, cesaretin önemini vurgulayan bir metin söz konusu.

EXPERIMENT

ORİJİNAL ADI The Experiment

YÖNETMENLER Paul Scheuring

OYUNCULAR Adrien Brody,

Forest Whitaker, Cam Gigandet,

Clifton Collins Jr.

YAPIM 2010 ABD

SÜRE 96 dk.

2001 yapımı aynı adlı Alman filminin Hollywood çevrimi, orijinaline bir yenilik katmıyor.

1 971 YILINDA STANFORD ÜNİVERSİTESİ'NDE GERÇEKLEŞTİRİLEN ÜNLÜ 'HAPİSHANE' deneyi, sosyal psikolojinin en bilinen ve en önemli vakalarındandır. Bir grup gönüllü deneye ikiye ayrılarak mahkum ve gardiyan rollerini üstlendikleri bu deney sırasında işin rengi değişmiş, özellikle gardiyan rolünü üstlenenler kendilerini olaya fazlasıyla kaptırarak, 'faşizm'in aslında her insanın bünyesinde aniden ortaya çıkmaya hazır bir canavar gibi pusuda beklediğini kanıtlamışlardı.

Bundan 10 yıl kadar önce, bugün artık Hollywood'da çalışan Alman yönetmen Oliver Hirschbiegel, gayet çarpıcı bir şekilde olayı sinemaya aktardı. Son dönemde konu sıkıntısı çektiği için her şeye oburca el atan, bazen de farklı dillerdeki iyi filmleri İngilizce olarak tekrar çekmeyi seven Hollywood, başrolde iki iyi oyuncuyla "Experiment"ı dünya pazarına servis ediyor bu kez...

Farklı sosyal çevrelerden 26 erkek, yüksek bir meblağ karşılığında, 15 günlük bir deneye katılmaya davet ediliyor. Bunların bir kısmı mahkum rolünü,

bir kısmı da gardiyan rolünü üstleniyorlar ancak daha ilk günden, insan ruhunun içyüzü ortaya çıkmaya başlıyor. Gardiyan rolündekiler, ellerindeki gücün de etkisiyle dayak, şiddet, tecavüz gibi eylemlere yönelirken, bunun para karşılığı katıldıkları bir deney olduğunu çok çabuk unutuveriyorlar. Beraberinde, insanlıklarını da...

Süper-kahraman filmleri dahil, son dönemde hemen her tür filmde karşımıza çıkan Adrien Brody'nin nihayet kendine yaraşır bir rol bulduğu "Experiment"ın asıl yıldızı şüphesiz Forest Whitaker. Mazlum gözüktüp, iki günde canavara dönüşen gardiyan rolünde tek kelimeyle mükemmel.

Orijinal filmdeki bazı detayların çıkarılmasını, deneyi gerçekleştirenlerin film boyunca ortadan kaybolmalarını saymazsak, giderek artan bir merakla izlenen, çarpıcı bir yapıt diyebiliriz.

 Filmden sonra gözünüzün açılıp "Survivor", "Yemekteyiz" gibi yarışmaları da artık bir çeşit "Experiment" gibi görmeniz mümkün.

 Deneyin ilk iki günlük sürecinde her şey o kadar hızlı geliyor ki, inandırıcılık zaafı ortaya çıkıyor.

ÇAPKIN

ORİJİNAL ADI Spread
YÖNETMENLER David Mackenzie
OYUNCULAR Ashton Kutcher,
 Anne Heche, Margarita Levieva,
 Sebastian Stan, Ashley Johnson
YAPIM 2009 ABD
SÜRE 97 dk.

Kendinden önceki
 çoğu jigolo
 öyküsünü mumla
 aratan, yorgun ve
 vasat bir hikaye.

AMERİKAN HİKAYELERİ, JİGOLOLARI ÇOK SEVİYOR. GELENEĞİN SON TEMSİLCİSİ "Çapkin" da, Los Angeles'a kapağı atmış, beş parasız, çulsuz, yakışıklılığıyla zengin kadınları tavlayıp ömrünü geçiren bir jigolonun ahlaki uyanışının öyküsünü izliyoruz.

Film hemen akla kendinden önceki birkaç yapıtı getiriyor. "Çapkin" a adını veren çapkin Nikki, "Sunset Bulvarı"nın (Sunset Blvd.), "Manken" in (American Gigolo), "Sosyete Kuaförü" nün (Shampoo), "Aşk Mevsimi" nin (The Graduate), hatta "Çılgınlar Kraliçesi" nin (Breakfast At Tiffany's) erkek kahramanlarından izler taşıyor. Lakin "Çapkin" öykündüğü bu şaheserler kadar güçlü bir film değil. Olsa olsa 'esinlendiği' bu filmlerin vasat bir taklidi olabilecek kalitede.

Filmin temel sorunu sığılığı. Ne Nikki'nin, ne orta yaşlı güzel Samantha'nın, ne de genç Heather'in birer karaktere dönüştüğüne şahit olabiliyoruz. Nikki'nin ve Heather'in arkadaşları da öyküde yer alması gerektiği için yer alan, seyirciye sirayet edemeyen karakterler. "Çapkin" jigololuk

kurumuna, Los Angeles'taki kent duygusuna, gönül ilişkilerinde yatan kara mizaha, kadınların erkeklerden, erkeklerin kadınlardan beklentilerine dair birkaç söz de söylemeye çalışıyor. Fakat hiçbirini uzayan ve aksayan senaryoya destek olamıyor. Oysa işkoç asıllı David Mackenzie, sinemayı iyi bilen bir yönetmen. Film grafik olarak çok doyurucu. Kamerasını hareket ettirirken ve çerçevesini doldururken kâh bir ressam kâh bir fotoğrafçı estetiğine sahip. Los Angeles'ı ve o kentin zenginlerinin oturduğu tepelerdeki havuzlu, lüks malikaneleri ele alırken, David Hockney'i akla getiren bir mekan duygusu uyandırıyor. Yönetmen, filmini klişe bir mutlu sona bağlamayarak doğru bir karar veriyor. Lakin ilk yarısı (Anne Heche ile aşk) ile ikinci yarısı (Margarita Levieva ile aşk) arasındaki uçurum, "Çapkin" ı güçsüz kılıyor. [1]

Ashton Kutcher'ı ne kadar sevisiz de bulsanız, bu filmde iyi niyetle, yeteneğini zorlayarak bir performans ortaya koyduğunu görebilirsiniz.

Üst ses kullanımı başlarda öyküyü geliştirmeye yarıyor fakat sonra zayıf kalan senaryonun açıklarını kapatan bir aygıt dönüşüyor.

MEMLEKET MESELESİ

YÖNETMENLER İsa Yıldız, Murat Onbul

OYUNCULAR Ahmet Uğurlu,

Füsun Demirel, Tuna Orhan,

Ahmet Kural

YAPIM Türkiye 2010

SÜRE 105 dk.

Finalde "Selamsız Bandosı"nın akıbetine uğrayacakmış hissiyatı veriyor.

KEÇİ İNADI YÜZÜNDEN SİYASİ OTORİTE İLE BAŞI SÜREKLİ DERDE GİREN BİR öğretmen, bir keçi yüzünden dayak yiyince, hakkını aramak üzere yollara düşer ama günah keçisi olmaktan da kurtulamaz.

Evet, 'keçi'lik halleri üzerine bir film "Memleket Meselesi"... Keçiden yola çıkan filmin asıl derdi ise adalet sistemi üzerine taşlama yapmak. Tıpkı, başka bir hak arama mücadelesi anlatan "Dondurmam Gaymak" gibi... İki film arasındaki benzerlikler bununla sınırlı değil. "Memleket Meselesi", "Dondurmam Kaymak"ın Antalya şubesi gibi... Benzer espriler, benzer aile yapısı, adaletle ulaşmada benzer yöntemler... Hatta arada şive de işin içine giriyor ama işin ilginç filmin genelinde değil, neredeyse sadece 1-2 sahnede (örneğin motosiklette geçen baba-oğul diyalogunda) lehçenin kullanılmış olması.

"Memleket Meselesi"ndeki hak arama mücadelesinin nedeni, her daim gündemdeki bir konu; polis dayatması... Ancak seyirci için, dayak yemiş Adil Hoca'nın değil, oradan buradan para tırtıklayıp

köşeyi dönmek isteyen hademenin macerası çok daha ilgi çekici bir hal alıyor; yan öykü ve yan karakter 'baş' olmaya soyunuyor. Filmin en başarılı sahnesi olan başbakanla görüşme provasında da bunu görmek mümkün. Belli ki sistem eleştirisi, Hoca'nın durumundan çok, hademenin iyi yaşama hırsına fazlasıyla odaklanmış.

"Memleket Meselesi", finale doğru "Selamsız Bandosı"nın akıbetine uğrayacakmış hissiyatı verse de neyse ki bu taklit hatasına düşmüyor. Hatta gayet kurnazca bir kamera hareketiyle (belli ki o başbakan pek bir uzun boyluymuş!) bu karşılaşmanın vahim seyrini hissettiriyor. Ancak en can alıcı noktayı göstermeyip finali şak diye yazıyla bitirmesinin nedeni, 'zaten neler olacağı belli' kabilinden bir yaklaşım mı yoksa çok derin başka eleştiriler ihtiva etmesi mi, işte onu kestirmek pek mümkün değil. [A]

👍 'Yan Sanayi' lakaplı hademeyi canlandıran Tuna Orhan, filmin en parlak oyuncusu.

👎 Bedensel engelli insanların komedi malzemesi yapılmasından ve buna kakhaha beklenmesinden artık gına geldi.

HAYDE BRE

YÖNETMEN Orhan Oğuz
OYUNCULAR Şevket Emrulla,
 Nilüfer Açıkalın, İlker İnanoğlu,
 Mustafa Yaşar
YAPIM 2010 Türkiye
SÜRE 120 dk.

Üzerinde daha çok
 çalışılması
 gerekirken 'erken
 doğum'a zorlanmış
 bir film...

GÖRÜNTÜ YÖNETMENLİĞİNDEN GELEN ORHAN OĞUZ İLK UZUN METRAJLI FİLMİ "Herşeye Rağmen" ile parlak bir çıkış yapmış, sonrasında "İki Başlı Dev" ve "Dönersen Islık Çal" gibi değişik psikolojilerdeki filmlerle takip edilmeye başlanmıştı. Daha sonra televizyon dizilerine kayan yönetmen daha büyük aralıklarla sinemaya film yapma kararı aldı. Son dört yıldır her hafta neredeyse 90 dakikalık "Arka Sokaklar" adlı polisiye diziyi çeken Orhan Oğuz'un bu temponun içinden bir de sinema filmi çıkartabilmiş olması neredeyse bir mucize...

Ancak gelin görün ki "Hayde Bre" zor bir proje... Yani yoğun bir dizi maratonunun arasında çekilecek hafif bir hikaye değil... Fiziksel olarak da zorlayıcı bir proje çünkü Makedonya-İstanbul arasında geçiyor. Yönetmenin kendi kişisel tarihinden yola çıkarak yazdığı senaryosu insanoğlu ve vatani arasındaki ilişkiyi tema olarak işliyor. Ancak film gerçeküstü ve aceleyle çekilmiş gibi duran bir sahneyle açılıyor. Filmin ana kahramanı olan Saadet'in i uyurgezer hastalığından mustarip küçük kızı gece Beyoğlu'nda

dolaşırken annesi panik içinde onu arar. Bu arızalı sahne o kadar yabancılaştırıcı bir etki yaratıyor ki, filme yanlış giriyoruz.

Aslında güzel bir hikaye anlatıyor film. Üç çocuğuyla ve felçli kocasıyla zor bir hayatın içinde ayakta kalmaya çalışan Saadet'in oğlunun sünneti için Makedonya'ya ziyareti, orada ailesi ve kökleriyle yaşadıkları, beklenmedik bir kayıp sonrasında babası Şaban Ağa'yı yanına almak isteyen Saadet'in beklediği rahatlığa bir türlü kavuşamaması... Şaban Ağa'nın İstanbul'da vatanından koparılmış solan bir çiçek gibi kalakalması... Ancak bütün bunlar üzerinde 10 yıl çalışmış bir senaryonun ürünü gibi durmuyor. Çünkü araya sıkıştırılmaya çalışılan bölük pörçük bir aşk hikayesi var. Filmin sarkmasına sebep olan ve dizi estetiğini aşamayan eklektik sahneler de cabası. Bunlar bu iyi niyetli filme büyük zararlar veriyor... [1]

Açılıştaki sahne dışında Nilüfer Açıkalın ve babasını oynayan Makedon oyuncu Şevket Emrulla'nın performansları akılda kalıcı...

Saadet'e kur yapan karşı komşusu, solcu üniversite profesörü rolünde İlker İnanoğlu bir an bile inandırıcı olamıyor...

KUKURİKU: KADIN KRALLIĞI

YÖNETMEN Serkan Ok

OYUNCULAR Levent Ülgen, Didem Erol,
Serap Aksoy, Ayşen Gruda, Ceren Soylu

YAPIM 2010 Türkiye

SÜRE 104 dk.

En fazla 15-20 dakikalık
bir malzemeyi sakız gibi
çekiştiren, sakızı da ikide
bir suratımıza tüküren,
sıkıcı mı sıkıcı bir film.

ERSİN PERTAN'IN 1993'TE ORHAN KEMAL'İN AYNI ADLI ROMANINDAN sinemaya aktardığı "Tersine Dünya", bana sorarsanız tüm zamanların en kötü Türk filmlerinden biriydi ve övünmek gibi olmasın ama "Akla Zarar Filmler" kitabımda da kendine yer bulmuştu. Huzur içinde yatsın, rahmetli Ersin Pertan, Orhan Kemal'in en başarısız kitabından aynı başarısızlıkta bir film çıkartmayı başarmıştı.

Boşuna rahmet okumadım; çünkü aynı temanın izini süren, yani kadın-erkek rol modellerinin yer değiştirdiği bir dünyayı anlatan Serkan Ok imzalı "Kukuriku: Kadın Krallığı" o kadar uyduruk bir film ki, gelen gideni mutlaka aratır misali, "Tersine Dünya"ya resmen ve alenen rahmet okutmakta.

En fazla 15-20 dakikalık bir kısa filme malzeme verebilecek bildik konuyu sakız gibi çekiştirdikçe çekiştiren, sakızı da ikide bir suratımıza tüküren, sıkıcı mı sıkıcı bir film "Kukuriku: Kadın Krallığı".

Senaryo var mı yok mu belli değil ve film boyunca merakımızı diri tutan tek şey, bu filmin niye yapıldığı sorusu... Diyelim ki yapıldı ama oyuncular

falan televizyonlara çıkıp bu filmi tanıtmaya ve seyirci çekmeye nasıl çalışır, orası hiç ama hiç belli değil. Piyasa bu kadar mı dibe vurdu? Sinema sanatına, oyunculuk sanatına, seyirciye hiç mi saygı kalmadı?

Baştan sona 'soktun çıkardın' muhabbetiyle ve 'Kaldıray abi'nin maceralarıyla örülmüş, oyunculuk performanslarının yerlerde süründüğü, bunlar yetmezmiş gibi bir de normalden uzun bir süreye sahip olan bu filmin, 2010'un en acı ve acınası hatıralarından biri olarak belleklerimizde yer tutacağı konusunda kuşkunuz olmasın.

Kadın ile erkek rollerinin yer değiştirmesi fanteziden böylesi üzücü bir sonuç çıkıyorsa, acaba iyi filmler ile kötü filmlerin yer değiştirmesi nelere yol açardı diye düşünüyorum "Kukuriku: Kadın Krallığı"nı seyrettikten sonra. [1]

Filmin tek başarısı, çevre ve mekân düzenlemesinden geliyor.

Bir yolunu bulup, 2010 Ajansı'ndan destek almaması affedilir gibi değil.

ASLI GIBİDİR

ÇAPKIN

GULLİVER'İN GEZİLERİ

MEMLEKET MEŞESİ

	CEM ALTINSARAY	BİLGEHAN ARAS	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	BURÇİN S. YALÇIN
ASLI GIBİDİR						★★★★★	★★★★★
ÇAPKIN				★★			
EXPERIMENT							
GULLİVER'İN GEZİLERİ					★★★	★★★	
HAYDE BRE			★		★★		★★
KUKURİKU: KADIN KRALLIĞI			★				
MEMLEKET MEŞESİ						★	
AV MEVSİMİ		★★★★	★★		★★★★	★★★★	★★★★
ATEŞLE OYNAYAN KIZ	★★★★	★★★★★		★★★★★	★★	★★	★★
BAŞIMIZA GELENLER!						★★	★★★★
ÇAKAL	★★★★		★★★★		★★★★	★★★★	★★★★
ÇAKALLARLA DANS			★				
ÇILGIN DOSTLAR 3				★★			
GİT BAŞIMDAN!					★★★★	★★★★	★★★★
HİRSIZLAR ŞEHİRİ	★★★★	☆☆☆☆☆		★★★★★	★★	★★★★	★★★★
KARANLIK CENNET					★★		
KARANLIK DENİZ					★	★	
KARMAKARIŞIK					★★★★★	★★★★	
MEMLEKETTE DEMOKRASİ VAR					★★	★	★
NARNIA GÜNLÜKLERİ: ŞAFAK YILDIZININ YOLCULUĞU						★★★★	
SULTANIN SIRRI			★		★		
ŞENLİKNAME: BİR İSTANBUL MASALI						★	
TURİST		★★	★★		★★	★★	★★
ZOR BABA 3					★★	★★	
BÜYÜK LEBOWSKI	☆☆☆☆☆	☆☆☆☆☆	★★★★★	☆☆☆☆☆	★★★★★	★★★★★	☆☆☆☆☆

GERÇEK KADIN KRALLIĞI

Güney Çin'deki Mosuo kabilesinin kadınları evlenmiyor, istedikleri kadar sevgilileri olabiliyor ve dillerinde 'baba' ya da 'koca' sözcüklerine yer yok. Burada evlilik diye bir kurum da mevcut değil!

BU HAFTA GÖSTERİME GİREN, 2010'UN SON YERLİ YAPIMLARINDAN BİRİ OLAN "KUKURİKU: KADIN KRALLIĞI" NIN senaryo yazarı, yönetmeni ve yapımcısı ne derece farkındalar bilmiyorum ama film ilhamını, varlığını halen koruyan anaerkil bir toplumdaki Çin'in güneyinde yaşayan Mosuo kabilesinden alıyor.

Yıllardır hakkında haberler yapılan ve bir süre önce İtalyan fotoğrafçı Luca Locatelli'nin foto-röportajıyla bir kez daha dünyanın dikkatini çeken bu ilginç kabile, geçtiğimiz günlerde dilimize çevrilen "Kadın Krallığı: Son Anaerkil Toplum" (Ricardo Coler, çev: Filiz Öztürk, Nemesis Yay.) adlı kitapla okurlarımızın da ayağına kadar gelmiş durumda.

ÇOK BİLEN ADAM sayfalarında belirttiğim gibi "Kukuriku: Kadın Krallığı" hedefine ulaşamamış, başarısız, kötü bir film. Oysa gerçek, hayli renkli, şaşırtıcı ve sürprizlerle dolu... İsterseniz biraz daha yakından bakalım...

Mosuo kabilesinin kadınları evlenmiyor, istedikleri kadar sevgilileri olabiliyor ve dillerinde 'baba' ya da 'koca' sözcüklerine yer yok. Burada evlilik diye bir kurum mevcut değil; evlilik, Mosuo kadınlarına göre, "Gayet gereksiz bir kurum!" Bütün ömürlerini tek bir erkekle geçirmek zorunda kalabileceklerini düşünmek bile istemiyorlar. Hem zaten bu toplumda erkek 'ast' kabul ediliyor ve hemen hemen hiçbir yetkisi de yok.

Erkekler, yaşadıkları evin de bölgedeki herhangi bir malın da sahibi olamıyor. Onlar, yalnızca kadınları için çalışmakla yükümlü.

Kadınlar, kalacakları yer ile beslenmeleri için gereken yiyeceklerin sağlanmasından ve çocukların eğitiminden sorumlu. Ekonominin bekçisi de onlar. Ailenin tüm mal varlığı yalnızca kadınların üstünde. Soyadı vermek, miras almak gibi haklar da kadınlara aittir.

Kız çocukları bu anaerkil toplumda çok

önemli, çünkü soyun devamını kız çocuklar sağlayabiliyor.

Coler'in kitabı, Çin'in güneyindeki Yunnan ve Sichuan eyaletlerinin sınırındaki 2700 metre yükseklikteki bir vadide yaşayan Mosuo kabilesinin özgün yapısını ayrıntılarıyla anlatıyor. Evlilikle ilgili toplumsal kuralları, kızların 13 yaşından itibaren kendilerine kabile içindeki erkeklerden sevgili seçebilmesine ve sevgililerinin az ya da çok olmasının, kızların memnuniyetlerine göre değişebilmesine izin veren cinsel-duygusal yaşamı, kavramakta güçlük çekseniz de ilgiyle okuyorsunuz.

Mosuoların o kadar farklı bir ahlak anlayışları var ki, doğan çocukların babalarının bilinmemesi toplumda bir utanç olarak görülüyor!

Ticari bir takım girişimlerin, Mosuo kabilesindeki bu gelenekleri değiştirmeye çalıştığı ve Mosuo kabilesindeki genç kuşağın 'dış dünya'dan oldukça etkilendiği söylenebilir. Bölgede turizm gün geçtikçe canlanıyor ve Çin hükümeti de bölgedeki turizm potansiyeliyle oldukça ilgili. Bölgeye gidildiğinde hükümet tarafından 5 dolar giriş ücreti alınıyor. Bu arada, bazı uyanıklar tarafından 'seks turizmi' girişimleri de görülmüş geçmişte ama başarıya ulaşmamış tabii ki.

Locatelli, "Onların 2000 yıldır aynı geleneklerle yaşadıklarını gördüm. İnsanların çok sıcak, kibar olduklarını ve mutlu bir yaşamları olduğunu gözlemledim. Yaşamları çok yavaş bir şekilde değişiyor. Geçmişe oranla kadın ve erkek şimdi biraz daha eşit. Fakat kadınlar biraz daha fazla söz sahibi" demişti. Ricardo Coler ise 25 bin nüfusluk bölgenin feminist hareket için bir cennet sayılabileceğini vurguluyor ve "Eğer benim mahallemde böyle kadınlar olsaydı, neden bu kadar uzun bir yolculuğa çıkma gereksinimi duyardım ki?" diyor.

Şu sözler de kitabın 119. sayfasından: "Batılı bir kadın için Mosuolar arasında yaşamak kolay olmamalı. İşi gücü ve bütün

sorumluluğu yüklenmek gibi, âşık olabileceği erkeği bulmak da onlar için kolay olmayacaktır. Bu, anaerkil toplumun kadını için, ödedikleri bedellerden birisi. Eğer kişilikli, çalışkan, onları her şeyde destekleyebilecek, rahat ve korunmuş hissettirebilecek bir erkek istiyorlarsa, eğer aradıkları model buysa, en iyisi o bölgeden uzaklaşmak."

Haftaya, 2011'de görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

MUTLULUK

Geçen sayıda Aile Oyunu bölümünde yayınladığımız "Savaş Sırasında Yaşam" yazısıyla birlikte filmin Aşktan da Üstün bir yapıt olan "Mutluluk" (Happiness) adlı öncülünü bu köşede didikleme düşüncemiz bir zorunluluk halini aldı...

MUTLULUK", SUNDANCE'DEN BERLİN'E ÖVGÜ VE ÖDÜLLERE BOĞULAN "OYUN EVİNE HOŞGELDİNİZ"LE (WELCOME

To The Dollhouse) tanıdığımız Todd Solondz'un hemen bir sonraki filmi. İlk filmin iştah açıcı etkisiyle yumulduğumuz, ağızımızda büyümüş, boğazımızdan zor geçmiş, dev bir lokma. Temaları açısından benzerliklerinden söz edilebilecek ve bir yıl sonra Oscar'a yürüyecek "Amerikan Güzeli"nden (American Beauty) çok daha sert bir film olduğunu söyleyelim en başta. Solondz'un da ısrarla altını çizdiği üzere herkese göre bir film değil "Mutluluk". Yönetmeni başka ellerde çok daha şoke edici olabilecek bir malzemeyi kendine özgü yaklaşımıyla izlenebilir kılsa da, hazmı zor, kabul edilebilirliği tartışılır pek çok kişi için. Nedir bu malzeme, bir bakalım gelin.

"Mutluluk", adından başlayarak bir ironi filmi. Altmanvari bir sinema evrenini süsleyen 10 kusur karakterimiz var. Film bu karakterlerin, modernizmin, kapitalizmin, konformizmin, giderek çağın dayattığı sanal bir mutluluk idealinin peşinde koşmasının velakin avcunu yalamasının hikayesi. Bu koşu her birini öyle bir yıpratmış ki, kendilerini ifade edemez, iletemez, iletişim kuramaz mahluklara dönüşmüşler. Türlü maskelerin ardına gizlenmiş, sapkınlıkla sapıklık arasında boy sırasına dizilmişler. Yalan, dolan, taciz, tecavüz, hatta pedofili gibi alışkanlıkları var; cinayet filan işliyorlar. Burada belirtilmesi gereken, bu görünürde hiçbir 'normal' olmayan bir dizi karakterin bir sirk veya çadır tiyatrosunun değil, bildiğimiz toplumun üyeleri olması. İçimizde yaşayan, her gün bir araya geldiğimiz insanlar bunlar. Sanatın soyutlama özelliğinden gidersek bir yerde bizi

anlatıyorlar. Toplumun yapı taşı aile kurumunun çoktan içinin boşaldığına işaret ediyorlar. 'Sevgi' nin metalaşmış bir şey, bir trampa objesi olduğuna dikkat çekiyorlar. Hasan Bülent Kahraman'ın ifadesiye cinsellik içermeyen bir bardak su bile bulmanın imkansız hale geldiği bir dünyada 'kadın' yahut 'erkek' olmanın akıl dışılığından dem vuruyorlar. Mutluluk arayışa dönüşüp, arayış derinleştikçe mutlu olma ihtimalinin sıfıra yaklaştığını gözümüze sokuyorlar.

Bu normal görünme gayreti içerisindeki anormal karakterler galerisi, trajediyle komedinin iç içe geçtiği bir anlatım sayesinde kendimizden bir şeyler bulabileceğimiz, gülsek mi ağlasak mı bilemediğimiz bir deneyime davet ediyor bizi. Yönetmenin belki de en büyük başarısı, normalde nefret edeceğimiz bu insanlarla özdeşleşme olanağı yaratması, sempati çerçevesinde de olsa ilişki kurabilmemizi ve kendi ahvalimiz üzerine düşünmemizi sağlaması. Filmin 'kötü adam'ı pedofil psikiyatr karakteri bile, büsbütün kötü olmayıp, ilgili ve dürüst (!) bir baba/sevgi dolu bir koca profili çizmekle mutad olmayan, muğlak duygulara sürüklüyor seyirciyi. İnsanları sevmenin bir yolu, onlardan neden ve nasıl nefret ettiğimizi kıvırtmadan itiraf edebilmekten geçiyor belki. Solondz da böyle bir şema izliyor. Elindeki malzemeyi kesinlikle istismar etmeden, bir şeyler söylemeye çalışıyor. Titreyip kendimize gelmemiz için sanatçı duyarlılığıyla üstüne düşeni yapıyor, aile ve toplum gibi kutsal değerlerin ipliğini pazara çıkarıp ikiyüzlülüğümüze ayna tutuyor.

Solondz, 20 kere de izleseniz kusur bulamayacağınız, aynı anda beş-altı farklı hikaye anlatmasına rağmen bir an olsun sarkmayan, aksamayan, tıkr tıkr işleyen ve

toparlanan senaryosu ile hayranlık uyandıran oyuncu yönetimi kadar sinematografi ve mizansen tercihleriyle de göz dolduruyor. Hiçbir sahnayı geçiştirmiyor; tüm hikayelerine soğukkanlılıkla ve aynı mesafeyle yaklaşıyor. Haliyle 140 dakikayı buluyor filmin süresi. Burada yapmayı denediği şey çok basit. Her gün dünyanın dört bir yanında yüzlerce yayınlanan ve insanların ömrünü yiyen 'soap opera'ların tadını yakalamak! Ağır anlatımlarıyla ünlü bu televizyon dizilerini kolay tüketilebilir kılan ve bağımlılık yaratan tüm aygıtlara başvuruyor: Steril set düzenlemeleri, özdeşleşmeyi kolaylaştıran yakın çekimler, temkinli kamera hareketleri, tek plan sahneler, paralel kurgu, sıcak renkler ve hikayenin bir parçası gibi duran 'easy listening' müzikler. Her ne kadar herekese göre olmadığını söyleyese de, prensip olarak herkesin izleyebileceği bir hale getiriyor, kimi yürek burkan, kimileyin de sarsan, hayretler içerisinde bırakan filmini. 'Normal' ambalajıyla okutuyor 'anormal'i.

"Mutluluk", senaryo ve yönetmenlik başarısının yanında teknik açıdan da fevkalade iyi kotarılmış bir film. Lakin bir oyunculuk filmi olduğunu da yeri gelmişken ekleyelim. Karakterlerin perdede yarattığı etkiye göre sıralayacak olursak, Dylan Baker, Philip Seymour Hoffman, Jane Adams, Camryn Manheim, hepsi çok iyi. Özellikle olgunluğunun zirvesinde bir Ben Gazzara'yı izlemek büyük bir zevk. Mozart'tan Barry Manilow'a, Air Supply'dan Michael Stipe'a nefis müzikleri ve filmde olup bitenlerin aksine, insana adeta huzur veren yaşam alanları-mekanlarıyla "Mutluluk" enikonu 'acayip' bir film. Elverir ki, bu acayıpliği siz de yaşayın, tecrübe edin... ■

ARKA PENCERE YAZARLARINA GÖRE 2010'UN EN İYİ 11 FİLMİ

2010 filmleri kimine göre 'hayli zayıf' tı. Kimine göreyse 'hiç fena değil'. Arka Pencere yazarı 15 eleştirmenin oylarıyla 2010 yılında Türkiye'de ticari gösterim şansı bulan 246 film içerisinde en iyi 11 filmi sizin için seçtik...

A RKA PENCERE YAYIN KURULU VE DERGİMİZE İLK SAYIDAN BU YANA KATKI VEREN ELEŞTİRMENLER OLARAK KAFA KAFAYA VERDİK;

hummalı bir çalışmanın sonunda 2010 yılında ülkemiz sinemalarında gösterime giren 250'ye yakın film arasından yılın en iyilerini belirledik. Christopher Nolan'ın tüm dünyada olay olan filmi "Başlangıç", bizim listemizde de zorlanmadan birinci geldi. Onu aynı sayıda oy alan "Gir Kanıma" ve "Beyaz Bant" izledi. "Gir Kanıma"nın aldığı tam oy sayısı "Beyaz Bant"tan fazla olduğu için ikinciliğe onu yerleştirdik. Aynı durum "Zindan Adası" ve "Sihirbaz" arasında da cereyan etti. Orada da yüksek oy kıyasına gittik. İlginizi çekebileceğini düşünerek, az farkla listenin dışında kalan filmlerden birkaçını analım ve işe koyulalım: "Tek Başına Bir Adam", "Bal", "Hayata Çalım At", "Ay", "Kosmos" ve "Sıradan İnsanlar"...

1 BAŞLANGIÇ (INCEPTION)

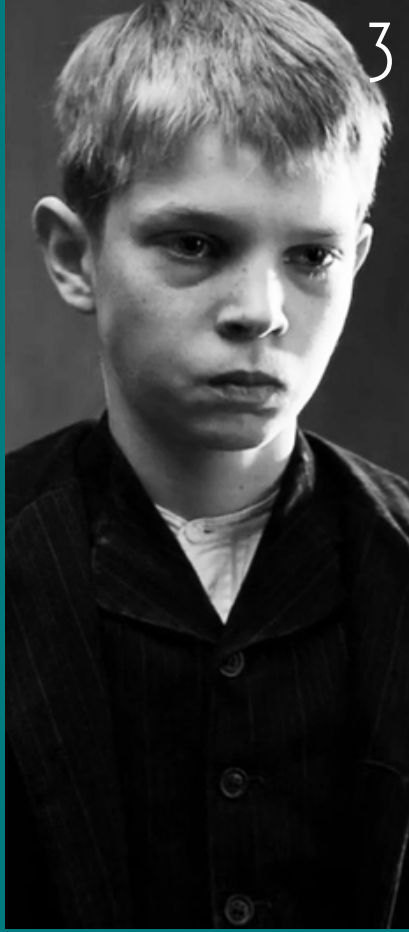
"Bizzat Nolan'ın 'akıl mimarisinde geçen bir film' olarak tanımladığı "Başlangıç" biraz "Akıl Defteri"nin, biraz "Sil Baştan"ın, biraz da "Hücre"nin çocuğu. Her ne kadar bu öyküyü 10 yıldır 'zihninde' tasarladığını söylese de, bu böyle. Nolan'ın filmi bu üç filmin kesiştiği ortak bir kümeyi kapsıyor. Bireyin hafıza ve bilinçaltının derinliklerine sızan film, öncüllerinin tezlerini matematiksel, mimari ve felsefi anlamda geliştiriyor. Özellikle "Akıl Defteri"nde insan belleğinin hafıza ve anılar bölgesindeki hükümlerliliğini çoktan ilan etmiş yönetmen, burada oradaki tezlerine bolca aksiyon serpiştiriyor. İki film arasında gözden kaçırılmayacak benzerlikler var. Her ikisi de karısının yasını tutan ana karakterleri kadar, kafa karıştırıcı yapılarıyla dikkat çekiyorlar..." **Burçin S. Yalçın**

*Eleştirisinin tamamını 40. sayıda bulabilirsiniz.

2 GİR KANIMA (LÅT DEN RÄTTE KOMMA IN)

"Yönetmenin konuya soğukkanlı ve farklı yaklaşımı da takdire değer. 'Vampir' Eli'nin davet edilmeden bir yere girdiğinde neler olabileceğini gösterdiği o kanlı sahne mesela: Hem kimsenin daha önce pek denemediği muhteşem bir 'ayrıntı'yı merkez almakta hem de filmin kesinlikle en romantik sahnesi. Benzer bir temanın olabilecek en yüzeysel şekilde ele alındığı ama yere göğe konulamayan "Alacakaranlık" filmlerinde bu sahnede ki romantizmin yarısı bile yok. Eli'nin kurbanlarına saldırdığı sırada çıkardığı sesler ise yırtıcı hayvanları andırıyor. Yine bir vampir filminde duymaya alışkın olmadığımız sesler bunlar. Alfredson göstermekten çok ima ederek, şiddet konusunda oldukça ekonomik davranmış..." **Burak Göral**

*Eleştirisinin tamamını 11. sayıda bulabilirsiniz.

3 BEYAZ BANT (DAS WEISSE BAND)
"‘Kabuslar’ dan uyanmak ve sonra hayatımıza devam etmek gibi ‘kötü’ bir alışkanlığımız var. Hafızamızdan çok çabuk siliyoruz kabusları. Haneke’ye kabustan uyanmanın ‘yalan’ olduğunu, her kabusun bir sonraki için zemin hazırladığını ve hayatımızı şekillendirdiğini iddia ediyor. Haksız da sayılmaz! Yaşadıklarımıza baktığımızda, ‘silme’ eğilimi gösterdiğimiz her şeyin bizi sarıp sarmalayan zincirin halkaları gibi ‘koparılamaz’ olduğunu görüyoruz. Kaçmaya çalıştığımız her durumda onların baskısıyla karşılaşılıyor, yılgınlığa teslim oluyoruz. Haneke de böylesi bir ruh halini yerleştiriyor merkeze ve hiçbir koşulda ‘kurtulma’ şansı tanımıyor karakterlerine. ‘Sahte kaçışlar’ın ardına saklananları da deşifre edip yıkılmalarını izliyor, birer birer..." **Murat Özer**

* Eleştirinin tamamını 27. sayıda bulabilirsiniz.

4 GÖZLERİNDEKİ SIR (EL SECRETO DE SUS OJOS)
"Stadyumdaki nefes kesici takip sahnesindeki kesintisiz kamera hareketi, ‘Son Umut’ taki çatışma sahnesine taş çıkartıyor. Fakat Oscar’ı getiren, sadece bu gibi teknik bir başarı ya da filmin renk skalasındaki sıcak tutarlılık değil. Benjamin rolündeki Darín başta olmak üzere, iri gözleriyle oynayan Villamil, kederli alkolik Sandoval rolündeki Francella gibi oyuncuların çıkardığı nefis performanslar, Campanella’nın hanesine artı olarak yazılıyor. Sinemanın sihrine inandıran bir film bu. Öyküsünün girift ve katmanlı yapısı, seyirciyi ahmak yerine koymayıp, klişelerden uzak dokunaklılığı, onu 2010’un en iyi filmleri arasında anmamıza neden olacak gelecek yıllar boyunca..." **Kemal Ekin Aysel**

* Eleştirinin tamamını 26. sayıda bulabilirsiniz.

5 ÖLÜMCÜL TAKİP (CHUGYEONGJA)
"Gerçekçi bir seri katil hikayesini seyirciyi sürekli ters köşeye yatıran senaryosu ve kusursuz sinematografisiyle anlatan şahane bir ‘ilk film’... Na Hong-jin’in sinematografik olarak Seul sokaklarında başardıkları hiç de kolay yenilir yutulur işler değil. Hollywood aksiyon sahnelerinin kaybettiği bir duyguyu veriyor bu sahneler. Oyuncular gerçekten koşuyorlar, nefes nefese kalıyorlar, ayakları kayıyor, bir yerlere çarpıyorlar ve aksiyondan gerçek sesler çıkıyor, abartılmış ses efektleri değil! Zaten filmde bilgisayar destekli efekt tasarımlarına pek itibar edilmemiş. Hollywood artık en basit komedi filmlerine bile CGI sıkıştırarak seyircinin gerçeklik algısına ciddi zarar verirken Güney Kore filmleri ‘gerçeklik’i adeta yeniden inşa ediyorlar..." **Burak Göral**

* Eleştirinin tamamını 32. sayıda bulabilirsiniz.

6 CİDDİ BİR ADAM (A SERIOUS MAN)
“Coen’ler, filmlerini Yahudi inancı ve gelenekleri üzerine inşa etmelerine rağmen, evenselliği su götürmez bir ‘genişlik’ sağlıyorlar hikayede. Son ana kadar yoğun biçimde kendini gösteren Yahudi yaklaşımı, filmi ‘dinsel bir sayıklama’ havasına soksa da, bunun ‘dinsel kimlik’ nutku olmadığını belgeleyen bir açı yakalamayı başarıyor kardeşler. Özellikle inanç ve gelenek konusundaki ‘ironik’ yaklaşımlarıyla benzerine az rastlanır bir ‘denge’yi de öne çıkarıyorlar. Bir de buna Coen’lerin kendilerine has mizah duygusu eklenince, sözünü ettiğimiz ‘hava’ tümüyle dağılıyor, dünyanın her yerinde yaşanabilecek ‘basit bir hikaye’ye dönüşüyor izlediklerimiz... Bu mizah, rahatlatmaktan ziyade ‘huzursuz’ kılıyor hem izleyeni hem de karakteri...” **Murat Özer**

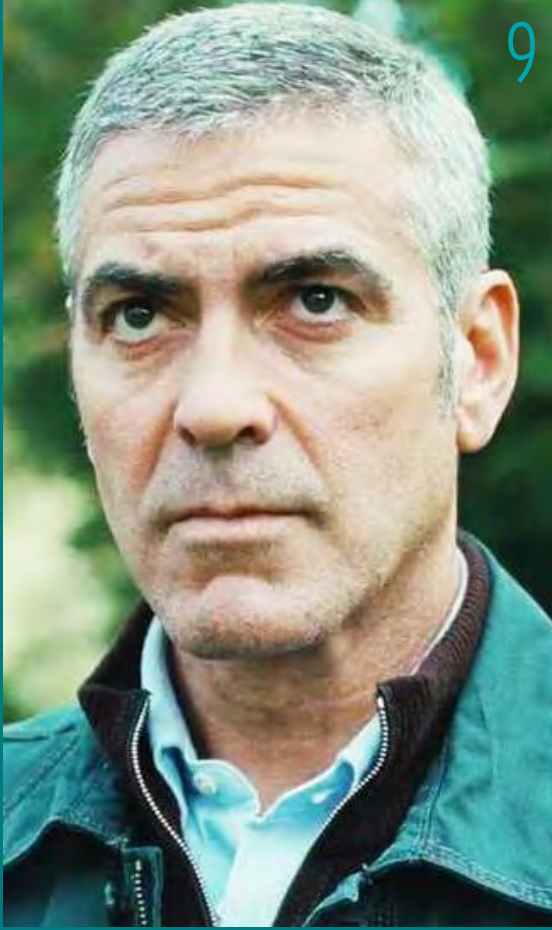
* Eleştirinin tamamını 41. sayıda bulabilirsiniz.

7 OYUNCAK HİKAYESİ 3 (TOY STORY 3)
“Tabi ki hikayenin özünde yer alan ‘eski’ değerlerin ‘yeni’ olanlarla uyumu/uyumsuzluğu teması bu filmde de var. Nitekim Woody her ne olursa olsun asla Andy’den başka bir çocuğun oyuncacı olmak istemiyor en başta. Bu fikrinin değişmesi için bir orta yol bulunmak zorunda. Film de zaten bunun filmi. Ama artı olarak, buna bir de büyüyen çocuğun psikolojisini eklemişler ki yetişkin izleyiciyi kalbinden vuran asıl mesele tam da bu... Artık oyuncaklarına veda eden, gerçek hayata atılan çocuğun ve bir noktadan sonra ‘geride bırakılan çocukluk’ın hüznünü yansıtan enfes final, çocuk izleyiciler için pek de anlamlı olmayacaktır belki ama biz büyükler için çok şey ifade ediyor. Miyazaki’nin Totoro’su da gözümüzden kaçmadı tabii...” **Burak Göral**

* Eleştirinin tamamını 36. sayıda bulabilirsiniz.

8 AKLI HAVADA (UP IN THE AIR)
“Filmin dayattığı mutlak bir gerçeklik yok. Gerçekte herkesin kocaman egolarıyla ‘benim fikrim’ diye çırpındığı ve başka hiçbir şeyi dinlemediği bu linç çağında genellikle didaktik oluşlarıyla sinirimize iyice dokunan filmlerden çok daha özgür bir alan açıyor izleyicisine. Natalie ile Ryan’ın tartışmalarında biri çok haklı görünürken bir sonrakinde diğeri haklı görünebiliyor. Ama hiçbir zaman tüm tartışma ortamlarını kilitleyen ‘aslında herkes kendisine göre haklı’ basitliğine düşmüyor. Filmin tarihsel açıdan anlamlı yanı ise, milyonlarca insanın işsiz kaldığı bir dönemin psikolojisine sahte bir ikiyüzlülükle beş yıl sonra, 10 yıl sonra veya 20 yıl sonra değil de, çok daha dürüst ve sorumluluk sahibi bir tutumla hemen şimdi ayna tutmasında...” **Kerem Sanatel**

* Eleştirinin tamamını 12. sayıda bulabilirsiniz.

9

10

11

9 CENTİLMEN (THE AMERICAN)
“Jack, tipik bir Amerikalı erkek ismine sahipken İtalya’nın minicik köyünde Edward olarak tanıtıyor kendisini. Bir centilmen, aristokrat adı kullanarak ‘kimlik değiştirmeye’ çalışıyor. Rahiple yaptığı konuşmalarda rahibin sık sık Amerikalıların ortak tarih oluşturma çabalarına vurgu yapması, kendi kasabalarının tarihinin bile daha köklü olduğunu ima etmesi de boşuna değil. Yani aslında Jack bu pencereden bakıldığında köklü, derin Avrupa’nın içinde kendisini küçücük ve güçsüz hisseden bir Amerikalı’nın varolma çabasını da temsil ediyor. Kasabanın barındaki bir barda televizyonda “Bir Zamanlar Batıda” oynuyor. Ve barmen Jack’e ‘Sergio Leone’ diyor pişmiş kelle gibi sıratarak. Amerika’yı sizden daha iyi anlatan İtalyan!...” **Burak Göral**
* Eleştirinin tamamını 46. sayıda bulabilirsiniz.

10 ZİNDAN ADASI (SHUTTER ISLAND)
“Scorsese, hikayenin düğüm noktasını baştan bildiği için, filme birçok görsel ipucu serpiştirmiş. Bu da filme geri dönme gereksinimini artıran unsurlardan biri. Hikayeyi anlamadığınız için değil, bir kez de başka bir bakış açısıyla izleme ihtiyacı duyuyorsunuz. Bu tür ince dokunuşlar bir filmin ömrünü de uzatıyor haliyle. Senaryo hayli incelikli; duygusal tuzaklara düşmüyor ve seyirciyi tavlama çabasıyla çalışmıyor. Örneğin, ucuz hiçbir şok sahnesi içermemesi bir yana, Hollywood filmlerinin kolay cesaret edemediği türden bir rüya sahnesinde çocukları kan revan içinde göstermekten çekinmiyor. Kısacası travmalarla yüzleşmekten bahsedip de kaçamak oynayarak ikiyüzlülük yapmayan bir film karşımızdaki...” **Kerem Sanatel**
* Eleştirinin tamamını 20. sayıda bulabilirsiniz.

11 SİHİRBAZ (L'ILLUSIONNISTE)
“‘İnsan olmak’ demek, biraz da ‘Jacques Tati olmak’ demek belki. Bu filmi izlediğimizde, böylesi bir ‘önerme’nin doğruluğuna daha da ikna oluyoruz. Hayatı cehenneme çeviren insanoğlunun ‘insan olmak’tan ne kadar uzaklaştığını, ‘dokunmak’tan çekindiğini, ‘iyilik’ kavramına yabancılaştığını, ‘tuzak’lara düştüğünü, ‘kurban-celal’ ilişkisi dışında bir gerçekliği tanımadığını, ‘basitlik’tense ‘karmaşa’yı tercih ettiğini, sonuçta da yeni ve nefret edilesi bir insanoğlu profilinin çizildiğini hatırlatıyor “Sihirbaz”. ‘Herkes karşı tek başına’ olmanın beyhudeliği de var bu hatırlamanın içinde. Ama beyhude de olsa ‘tek başına’ yürümeye çalışma tavrını görüyor ve en hafifiyle ‘özeniyoruz’ Tati’nin insanlığına!” **Murat Özer**
* Eleştirinin tamamını 53. sayıda bulabilirsiniz.

BÜYÜK LEBOWSKI

ORJİNAL ADI The Big Lebowski

YÖNETMEN Joel Coen

OYUNCULAR Jeff Bridges, John Goodman,

Steve Buscemi, Philip Seymour Hoffman,

Julianne Moore, Tara Reid, John Turturro

YAPIM/SÜRE 1998 ABD-İngiltere, 117 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 2.0 DD İng. ve Türkçe

ŞİRKET As Sanat (Universal)

Coen Kardeşler,
bu mustesna
filmleriyle bir tomar
kara film trüğü yaratmayı
başarıyorlar.

BU FİLMİN 1990'LARIN BAŞLARININ POLİTİK İKLİMİYLE İLGİLİ ALEGORİK BİR ALTMETİN barındırdığına dair kimi yorumlar kesinlikle haklı. Çoğu Coen filminde olduğu gibi, burada da dikkatli bir göz bunları ayıklayabilir. Kim ne derse desin, ister kara film parodisi olarak görün, ister politik bir alegori, her ikisinde de kusursuzca işleyen böylesine sinsi ve sivri bir yapıyı ancak onlar kurabilirdi.

"Büyük Lebowski"ye basitçe bakarsanız karşınıza şu çıkar: Halısına işeyenlerden 'tazminat' talep eden Ahbap ve arkadaşlarının içine düştüğü muamma dolu olaylar ile bowling salonu arasında ritmik olarak gidip gelen, hatta tıpkı bir bowling topunun çizdiği gibi daireler çizen bir olay örgüsü sunuyor film. Kah o saçma sapan gizemli komploya bulanıyor, kah kahramanlarımız gibi olan bitenden bunalıp kendimizi bowling salonuna atıyoruz.

İçine boca edilmiş öğeleri saymaya kalksanız, karşınızda tam bir 'aşure film' olduğuna hükmedebilirsiniz: Porno endüstrisinden deneysel

sanata, feminizmden Irak işgaline, Nihilizm'den Yahudiliğe... Bir anda kendinizi MacGuffin kılığına bürünmüş kesik ayak (serçe) parmağının izini sürerken veya çantadaki 1 milyon dolarlık fidyenin peşinde koşarken buluyorsunuz.

Öteki Coen mamullerinde olduğu gibi, mizahtan da meşrebimize göre faydalanabiliyorsunuz. Walter'ın Donny'ye niye sürekli "Kapa çeneni!" dediğini anlamak için " Fargo"yu iyi bilmeniz gerek. Ahbap'ın rüyalarının analizini yapmak istiyorsanız da dönemin politik atmosferinden ve hakim kavramlarından nasiplenmiş olmanız...

Coen filmografisinin 'sonradan en çok değer kazanan parçası' olduğu kesin.

Biraderlerin 1998'de yolladıkları top, biraz ağır ilerlese de, aldığı falsoyla tadına doyumaz bir 'strike' ile noktalanıyor doğrusu. [A]

Filmin iki rüya sahnesi var ki, her ikisi de tam anlamıyla Coen alametifarikası.

Ahbap White Russian kokteylleri öyle çabuk hazırlıyor ki, en son koyması gereken kremayı ne zaman koyuyor anlamak zor!

SÖZ

ORJİNAL ADI The Gospel of John
YÖNETMEN Philip Saville
OYUNCULAR Henry Ian Cusick, Christopher Plummer (anlatıcı), Stuart Bunce
YAPIM/SÜRE 2003 Kanada-İngiltere, 180 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1:85:1, 5.1 DD İng. ve Türkçe
ŞİRKET Word2Media

"Söz"ün en büyük iddiası Yuhanna İncili'ni birebir ve eksiksiz olarak aktarması...

ÜÇ BÜYÜK DİNİN PEYGAMBERLERİNE BAKTIĞIMIZDA, ÖLÜM ŞEKLİ NEDENİYLE (ecelleriyle vefat eden Hz. Musa ve Hz. Muhammed'in aksine) Hz. İsa en trajik kişilik olarak öne çıkıyor. Belki de bu yüzden en güçlü sinemasal kahraman aynı zamanda. Çok sayıda filme o kadar farklı tarzlarla konu oldu ki... "Günaha Son Çağrı"da (The Last Temptation of Christ) sona yaklaşırken basit bir insan olarak yaşamayı düşleyen biriydi örneğin. "İsa'nın Çilesi"nde (The Passion of the Christ) delirmiş Roma askerlerinin zulmü altında ölümü arzuluyordu. "Söz" ise tam anlamıyla 'kitabî' bir yol izliyor. Filmin kaynağı Yuhanna İncili yani Matta, Markos, Luka'nın ardından 4 İncil'in en son yazılanı. John adıyla bilinen Yuhanna, İsa'nın annesini emanet ettiği ve Selçuk'ta öldüğüne inanılan; Da Vinci'nin ünlü Son Akşam Yemeği tablosunda İsa'nın hemen solunda resmedilen ve aslında Mecdelli Meryem olduğuna (aralarındaki boşluğun da kutsal kaseyi simgelediğine) dair kuşkulara yol açmış havari...

"Söz"ün en büyük iddiası Yuhanna İncili'ni birebir ve eksiksiz olarak aktarması... Vaftizci Yahya'nın İsa'yı görüp onun beklenen Mesih olduğunu ilan etmesi ile başlayan film, İsa'nın göğe yükselişi ve ardından da üç kez havarilerine görünmesine kadarki süreci anlatıyor. Tamamiyle didaktik bir anlatıma sahip ve canlandırma ihtiva eden belgesel de denebilir kolaylıkla. 3 saat boyunca bir anlatıcı (Christopher Plummer) daha doğrusu 'tamamlayıcı'nın aracılığıyla, Hristiyanlık tarihiyle ilgilenen herkesin aşına olduğu, bilindik olaylar ve mucizeler anlatılıyor. Katolik inanın aksine Mecdelli Meryem'i İsa'nın öğrencilerinden biri olarak gösteren anlatıda, Yahuda'nın intiharı gibi yan hikayeler yer almıyor. Dingin ve şiddetten uzak (özellikle İsa'nın yargılandığı ve çarmıha gerildiği bölümlerde) tarzıyla "Söz", genel anlamda bir din dersi havasına sahip. [1]

"Lost" dizinden tanıdığımız Henry Ian Cusick, her ne kadar 'star' edasıyla arzı endam etse de, görünüşüyle İsa'ya çok benziyor.

Bilinenlerin ve öğretilenlerin üzerine eklenecek yeni bir şey yok!

1 - Başlangıç (Inception)

Arka Pencere yazarlarına göre 2010'un en iyisi "Başlangıç". Christopher Nolan, bizleri 'rüya içinde rüya içinde rüya içinde rüya' gezintilerine çıkardığı filmde, 'katmanlar arası kargaşa'ya teslim olmadan 'matematik harikası' senaryosunun izlerini takip ediyordu. Helal olsun!

2 - New York'ta Beş Minare

Türkiye'de 2010'un en yüksek hasılatı yapıp en çok izleyiciye ulaşan filmi "New York'ta Beş Minare". "Recep İvedik 3"ü geçmiş olmasaydı büyük başarı. Mahsun Kırmızıgül için senarist ve yönetmen olarak ileriye doğru bir adım mı, o tartışılır işte!

3 - Oyuncak Hikayesi 3 (Toy Story 3)

Dünyada 2010'un en yüksek hasılatına ulaşan film "Oyuncak Hikayesi 3". 1 milyar doların üzerinde bir hasılat rakamına

ulaşan üç boyutlu animasyon, serinin başarısına halel getirmemesiyle de takdire şayan. Onu az bir farkla (!) izleyen Tim Burton filmi "Alis Harikalar Diyarında"nın (Alice In Wonderland) da üç boyutlu olması, bu tekniğin daha da tırmanacağını işaret ediyor bir bakıma.

4 - Çoğunluk

2010 Antalya Film Festivali'nde hedefe yürüyüp 'en iyi film' heykelciğini kucaklayan "Çoğunluk", son zamanlarda izlediğimiz birçok yapım gibi bir 'ilk film'. Seren Yüce imzalı çalışma, Türkiye'nin toplumsal haritasındaki önemli bir noktaya parmak basarak etkili olmayı başardı. Yüce'den bu başarının devamını da bekliyoruz!

5 - Ölümcül Tuzak (The Hurt Locker)

2010 Oscar ödül töreninin kazananıysa Kathryn Bigelow imzalı "Ölümcül Tuzak" oldu. Eski yavuklusu James Cameron'ın "Avatar"ı karşısında ezici bir üstünlük sağlayan Bigelow, Oscar kazanan ilk kadın yönetmen olma onurunu elde edip tarihe de geçti.

ROCK FM 94.5

SİNEMA VE SOUNDTRACK DÜNYASINA KEYİFLİ BİR YOLCULUK
BİLGEHAN ARAS'LA 7. CADDE HER ÇARŞAMBA 22.00 - 00.00 / TEKRARI HER PAZAR 12.00 - 14.00

“ Benim yaptığım, bir öyküyü sadece bir kez okumak ve anafikrini beğenirsem, kitabı unutarak, filmini çekmeye başlamak. ”

Alfred Hitchcock